

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Генчо Василев Вълчев

относно дисертационен труд на тема
**„ СТРАТЕГИИ ЗА ОБУЧЕНИЕ НА УЧЕНИЦИ С ДИСЛЕКСИЯ И
ДИСКАЛКУЛИЯ “**

за присъждане на образователна и научна степен „Доктор” в професионално
направление 1.2 Педагогика (Специална педагогика)

Докторант: Димитра Евангелос Кокара
Научен ръководител: проф. дн Милен Замфиров Замфиров

Съответствие на процедурата с действащата нормативна уредба

Със заповед № РД-38-445/ 19.07.2024г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ по процедурата за защита на дисертационен труд на тема „Стратегии за обучение на ученици с дислексия и дискалкулия“ на Димитра Евангелос Кокара, редовен докторант по професионално направление 1.2. Педагогика /Специална педагогика/ с обучение на английски език, с научен ръководител проф. д-р Милен Замфиров Замфиров, за присъждане на образователната и научна степен „доктор”, съм определен за член на научно жури за тази защита.

Представеният за оценяване и изработване на становище комплект материали е във формат и със съдържание, съответстващи на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на СУ „Св.Климент Охридски”. Освен дисертационния труд (на английски език) са приложени Автореферат и актуално CV на докторанта.

Актуалност на проблематиката на дисертационния труд

Актуалността на изследваната проблематика е аргументирана от значимостта на няколко съдържателни ракурса, дефиниращи параметрите на научната област, в която е развито дисертационното изследване: 1) Дислексията и дискалкулията са резултат от сложна комбинация от когнитивни, лингвистични и неврологични фактори, които значително засягат академичните постижения, включително математика; 2) Дислексията и дискалкулията се проявяват в сходни когнитивни и академични дефицити, което е предпоставка за създаване на по-

унифицирани образователни и терапевтични стратегии, които обхващат по-широк периметър от обучителни затруднения, като подобрява комплексните когнитивни умения и академични постижения с акцент върху математически способности.

В този контекст актуалността на темата и нейната дисертабилност са извън съмнение.

Структура и съдържание на дисертационния труд

Дизайнът на дисертационния труд е с модернизирани, но все пак класическа структура и включва *Въведение*, две основни обособени части: *Част А* – съдържа теоретичен обзор по проблемите на изследването (включва 3 параграфа, структурирани като глави, съобразно параметрите на проблематиката); *Част Б* - Изследователски подход (включва методологическите параметри и изследователската програма; резултати от изследването - количествен, качествен анализ и интерпретация на получените данни, авторски предложения и препоръки за интегрирани образователни стратегии и създаване на подкрепяща учебна среда, която помага на децата да достигнат пълния си потенциал); *Списък* на ползваните информационни източници (153 източника).

Дисертационният труд съдържа 164 страници основен текст, които представляват същинската част на разработката. В текста са включени 26 таблици и 14 фигури. В структурно отношение дисертацията е логично построена и добре балансирана.

Структурата и съдържанието на Първа част (всъщност литературният обзор на проблематиката започва още във Въведението) на дисертационния труд са демонстрация на добра информираност и познаване на базисната и актуалната научната проблематика в двете направления, върху които е изградена концепцията на изследването:

- 1) Дислексия и стратегии за преподаване на деца с дислексия;
- 2) Дискалкулия и стратегии за преподаване на деца с дискалкулия;

Извършен е анализ на стратегиите за педагогическа и терапевтична интервенция за подобряване на обучението по математика на учениците в

началното училище, както и на връзката между когнитивните функции и развитието на академичните умения при ученици с дислексия и дискалкулия. Изразява се становище, че учителите се нуждаят от специализирано обучение, за да могат ефективно да подкрепят учениците с дислексия в класната стая.

Доброто познаване на образователния ресурс на учениците с дислексия и дискалкулия, детерминирани от спецификата на техния когнитивен ресурс е обвързано с достатъчни компетенции в областта на интервенционните стратегии за обучение на ученици с тези нарушения.

Подходът към селектиране, систематизиране и анализ на научната информация показва познаване на конкретната проблематика, както и формирани умения за работа с източници на научна информация.

Изследователската програма е представена във втората обособена част на дисертационната разработка. Целите и задачите на изследването (анонсирани още във въведението) напълно кореспондират с декларираните работни хипотези. Те са коректно формулирани и определят акцентите на изследователската програма.

Изследователската програма е детайлно разработена и в конструктивен план представлява структура изследователски фази. Емпиричното изследване е с добре обмислени хронологични параметри. Инструментариума е разработен прецизно, изследователските процедури са коректно и детайлно описани. Използваните статистически методи за обработка на данни са адекватни на целите на изследването.

Резултатите от изследването са представени в обособена структурна част на дисертацията (част Б): представен е количествен и качествен анализ на резултатите, авторски предложения и препоръки, дискусия върху резултатите от изследването. Диференциацията на акцентните направления на анализа е съобразно целта на изследването. Статистическите методи са с висока точност и дават възможност за вариативен анализ на данните. Коментирани са перспективи за обучение на учениците с дисграфия и дискалкулия, като се изследва и анализира ролята и проблемите на учителската подготовка. Интерпретацията на

данните е извършена компетентно, направените обобщения и изводи са сериозна база за направените препоръки.

Научнотеоретични и практико-приложни приноси

Приносите са представени само в дисертационния труд, но отсъстват в автореферата.

Приносите на дисертационния труд на Димитра Кокара са с комплексен характер:

1) към научната теория по проблема за стратегиите за педагогическа и терапевтична интервенция за подобряване на обучението на учениците в началното училище, както и на връзката между когнитивните функции и развитието на академичните умения при ученици с дислексия и дискалкулния.

2) приноси с практико-приложен характер.

Приемам валидността на приносите, които Вая Тзока е формулирала със забележката, че формулировките можеха да бъдат по-прецизни. Отдавам неточностите на лингвистични дефицити и не ги приемам като слабост на разработката.

Искам да отбележа, че при представяне на приносите на дисертационния труд докторантът е бил обективен и не е преувеличил достойнствата на дисертацията.

Автореферат

Авторефератът е във формат и със съдържание, които отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на СУ „Св.Климент Охридски“. Съдържанието му точно отразява представения дисертационен труд.

Публикации по темата на дисертацията (съдържание и изпълнение на наукометричните изисквания).

Представени са 3 публикации по темата на дисертационния труд. Съдържанието на публикациите е в съответствие с проблемните области, обхванати в разработката. По този показател нормативните наукометрични изисквания са изпълнени.

Лични впечатления

Не познавам докторанта Димитра Кокара и нямам лични впечатления.

Бележки, препоръки и въпроси

Интересен изследователски подход е поставянето на изследователски въпроси в методологията на изследването и не оспорвам неговата модерност и ефективност.

Заключение

Оценката ми на представения дисертационен труд се базира на следните маркери:

1. Съответствие с регламентите на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за развитие на академичния състав на СУ „Св.Климент Охридски”. – *Представения труд и публикации напълно съответстват на нормативните изисквания.*

2. Приноси. - *Научните резултати, постигнати в дисертационния труд са значими за специалнопедагогическата теория и практика.*

3. Дизайн. – *Структурирането на съдържанието и оформлението са извършени прецизно и компетентно.*

Докторантът Димитра Кокара притежава необходимия ресурс от теоретични знания и професионални умения по научна специалност Специална педагогика и демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване. Това ми дава основание да предложа на уважаемото научно жури да даде положителен вот за присъждане на образователната и научна степен „доктор” на Димитра Евангелос Кокара в област на висше образование 1.Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика.

27.09.2024г.

гр. Стара Загора

Доц.д-р Генчо Вълчев